

Dana Dvořáčková-Malá, Jan Zelenka, František Záruba a kol.: Dvory a rezidence v proměnách času

Barbora Borůvková

Dana Dvořáčková-Malá, Jan Zelenka, František Záruba et al.: Courts and Residences in the Changes of Time

Představovaná kniha *Dvory a rezidence v proměnách času* poskytuje komplexní pohled na výzkum dvorského prostředí a jeho vývoje ve středověku. Zabývá se historickými rezidencemi, dvorskými institucemi, společenskými strukturami a kulturními aspekty spojenými s dvorským životem. Díky analýze historických studií, výzkumů a edic přináší důležité poznatky o politických, společenských a kulturních procesech, které formovaly středověké dvorské prostředí. Kniha také reflektuje vliv kléru a jeho roli v rámci dvorského prostředí. Kniha poskytuje užitečné závěry týkající se dějin českých zemí během přemyslovské éry, zdůrazňující politický, hospodářský a kulturní rozvoj, významný vliv přemyslovské dynastie a společenské změny. Na této monografii se podílel kolektiv autorů, kteří se již dlouhodobě věnují tématům blízkým dvorům nebo se jej přímo dotýkají. Zaměření některých kapitol nabízí komplexní pohled na problematiku, která přesahuje časové určení středověku a nabízí tak i pohled na tematiku raného novověku.

Kniha je členěna do tří částí značenými římskými číslicemi: Prameny a metodika, Prostor a čas, Lidé a území.

Část I. se věnuje základním metodologickým přístupům k výzkumu dvorského prostředí ve středověku. Autoři analyzovali pramennou základnu a poukázali také na správné interpretace historických pramenů. Dále se věnovali metodickým postupům výzkumu, které jsou klíčové pro porozumění historických rezidencí, dvorských institucí a společenských struktur spojených s dvorským životem.

Část II. se zabývá analýzou vývoje

prostoru a času v rámci středověkého dvorského prostředí. Autoři kapitol této části zkoumali proměny fyzických prostorů, jako jsou historické rezidence a dvorské budovy, a jejich vztah k politickým a společenským událostem. Dále se zaměřili na časové aspekty dvorského života, jako jsou události a každodenní rutiny spojené s dvorským prostředím. Pozornost autorů byla také směřována na diplomacii tehdejší doby z historiografického pohledu. Tato část také sleduje, jakými směry se ubírá výzkum, dostupností pramenů a historiografie.

Část III. se zaměřuje na sociální struktury a interakce dvorského prostředí. Autoři jednotlivých kapitol analyzovali hierarchii a mocenské vztahy mezi jednotlivými členy dvorské společnosti, včetně panovníka, šlechty, dvořanů a služebnictva. Dále se tato část knihy věnuje sociálním rolím a funkcím jednotlivých skupin ve dvorském prostředí a zkoumá jejich vzájemné interakce a vliv na politická rozhodnutí a události. Nabízí také pohled na význam architektury či vnitřní výzdoby určitých částí sídel, které hledají současní historici. Popsán je vliv dvora na své okolí skrze kulturu, kterou s sebou nesl, nebo intelektuální centrum, kterým pro danou oblast mohl být. Pozornost je věnována i významu kléru a jeho postavení v rámci panovníckého i šlechtického dvora.

Díky interdisciplinárnímu přístupu a metodologickému zázemí kniha přináší nové poznatky a perspektivy. Autorskému kolektivu se podařilo propojit různé disciplíny a přiblížit čtenářům složitost a bohatství dvorské společnosti, což činí knihu zajímavou a důležitou pro historické bádání v této oblasti. Lze konstatovat, že

anotace

Mgr. Barbora Borůvková
Katedra pomocných věd
historických a archivnictví
Filozofická fakulta
Univerzity Hradec Králové
barbora.boruvkova.2@uhk.cz

autoři úspěšně zachytili celé téma knihy a poskytli komplexní a hluboký pohled na zmíněnou problematiku.

Knihy nabízí velmi komplexní přístup skrze interdisciplinaritu. Na problematiku bylo nahlíženo nejen z historického pohledu, ale také z pohledu dalších disciplín – architektury, dějin umění či hospodářských dějin. Dochází také ke srovnání dvorského prostředí v dalších evropských regionech, což přináší porozumění společným i odlišným prvkům vývoje.

Autoři přinesli významný příspěvek pro vědce a historiky specializované na výzkum této oblasti. Nabízí inovativní perspektivy, metodické postupy a výklady, které mohou posloužit jako základ pro budoucí studie. Díky přístupu a rozsáhlému časovému pokrytí poskytuje kniha komplexní přehled o evoluci a významu dvorů a rezidencí v kontextu sociálních struktur, politické organizace a kulturních proměn v Evropě, což ji činí zdrojem pro každého, kdo se zajímá o historii, umění a architekturu.